

СУТНІСТЬ ОПЕРАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

У зв'язку з поглибленням економічної кризи через військові дії, важливим завданням для сучасного бізнесу є розробка цілісного, раціонального підходу до створення процесу управління операціями, який зможе забезпечити ритмічне виробництво або своєчасне надання послуг для задоволення потреб клієнтів краще, ніж конкуренти. Забезпечення безперервного виробництва продукції, своєчасна доставка клієнту, використання пріоритетів, що задовольняють споживачів у процесі обробки замовлень – все це закладено в рамках операційного менеджменту, за допомогою якого сучасні підприємства мають можливість досягти конкурентних переваг на ринку та підвищення ефективності управління підприємством.

Операційний менеджмент як поняття багато вчених і практиків трактують по-різному. Причиною цього є багатогранність цієї категорії та прагнення вчених знайти найбільш вдале визначення.

Як правило, операційний менеджмент зазвичай пов'язаний з виробничою діяльністю або фізичними змінами в стані предметів праці. Тому в більшості економічних видань воно визначається так: операційний менеджмент – це діяльність з управління процесом придбання матеріалів, перетворення їх у готовий продукт і доставки цього продукту покупцеві.

Вивчення спеціальної літератури виявляє чітку спрямованість операційного менеджменту на ефективність і раціональність при управлінні будь-якими операціями на підприємстві. Беручи до уваги наведене визначення, можна зазначити, що між визначенням операційного менеджменту та визначенням поняття логістики існує частковий взаємозв'язок. Проте операційний менеджмент, на наш погляд, є дещо ширшим поняттям. Це важливий навик, необхідний керівникам усіх рівнів і відділів підприємства. Оскільки кожна діяльність є операцією, операційний менеджмент стосується їх усіх. Саме тому доцільно розглядати ефективність операцій як показник діяльності всього підприємства.

Деякі американські автори дають таке визначення: «Операційний менеджмент – це діяльність, пов'язана з розробкою, використанням і вдосконаленням виробничих систем, на основі яких виробляються основні продукти або послуги компанії». Багато вчених відзначають, що терміни операцій і виробництва взаємозамінні. Однак виробництво в основному відноситься до виробництва товарів і обробки сировини. Термін операції більш ширший; він включає не лише виробництво товарів, а й надання послуг. Операційна функція включає ту діяльність, результатом якої є виробництво товарів і послуг, що постачаються у зовнішнє середовище. Усі організації мають операційну функцію, інакше вони просто не можуть існувати.

Операційний менеджмент як вид практичної діяльності з управління підприємством включає такі компоненти, як:

- управління процесами створення та проектування операційної системи;
- управління функціонуванням операційної системи;
- управління якістю та продуктивністю операційної системи;
- управління забезпеченням стабільності операційної системи;
- управління перетвореннями, змінами та розвитком операційної системи.

Деякі науковці виділяють три наукові підходи до визначення операційного менеджменту. Представники першого наукового підходу акцентують увагу на управлінні виробничими системами та їх елементами. У рамках другого наукового підходу сутність операційного менеджменту трактується з позицій розподілу ресурсів підприємства. Представники третього наукового підходу у своїх трактуваннях операційного менеджменту акцентують увагу на управлінні операціями. Погоджуючись із представниками третього підходу та спираючись на встановлений взаємозв'язок між ключовими поняттями операційного менеджменту, вважаємо за доцільне трактувати його як діяльність з управління операціями, які є основою будь-якої операційної системи, що забезпечує останню необхідними ресурсами та перетворення їх на товари чи послуги для досягнення встановлених корпоративних цілей.

Як підсумок, ми можемо констатувати, що уточнення сутності операційного менеджменту є актуальним для подальших практичних досліджень у цій сфері. Операційний менеджмент базується на ефективному та результативному управлінні будь-якими операціями. Слід підкреслити, що ступінь участі фізичних товарів у цих транзакціях не має значення. Теорія однаково застосовується як для підприємств, що надають послуги, так і для підприємств з виробничою діяльністю.

Література:

1. Менеджмент : Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с.